

ЗАКОН О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

(„Службени гласник РС“, бр. 88/2017)

- Закон о основама система образовања и васпитања је ступио на снагу дана 07.10.2017. године, у наставку су наведене најзначајније измене у односу на претходни закон.

- Дефинисано је у којим изузетним случајевима **лице млађе од 17 година** може да стиче средње образовање у својству **ванредног ученика, уз сагласност министра просвете:**

1. лице које се **професионално бави спортом,**
2. лице чија природа **болести** објективно не дозвољава редовно похађање наставе,
3. у другим оправданим случајевима када објективне околности не дозвољавају редовно похађање наставе.

- **Лице старије од 17 година** које је претходне школске године завршило основну школу у трајању од осам година, може у наредној школској години уписати средњу школу у својству **редовног ученика.**

- У делу закона који се односи на употребу језика, додато је да се образовно-васпитни рад остварује на српском језику и **ћириличком писму.** Употреба језика националних мањина остала је непромењена.

- Измењене су одредбе о општим **принципима образовања и васпитања,** те је прописано и да систем образовања и васпитања мора да обезбеди за све ученике:

- Професионалну етику и компетентност која подразумева **високу стручност** наставника, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и висок ниво професионалне одговорности и етичности,
- **Хоризонталну и вертикалну проходност** којом се осигурава могућност да ученици и одрасли током образовања промене врсту образовања и могућност даљег образовања и стицања вишег нивоа образовања.

- У основне **циљеве образовања и васпитања** уведен је:

- Обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање **нулте толеранције према насиљу,**
- Шири обухват деце предшколским ВО и свеобухватна укљученост ученика у систем ОВ,
- Континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода ОВ заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси,
- Развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења,
- Повећање ефикасности употребе свих ресурса ОВ, завшавање ОВ у предвиђеном року са **минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања.**

- Дефинисани су **исходи ОВ:** јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа ОВ. Законом су преформулисани досадашњи исходи ОВ.

- Законом су дефинисане кључне **компетенције за целоживотно учење и опште међупредметне компетенције.**

- Прописано је да установа води прописану **евиденцију** у штампаном и/или **електронском облику** и издаје јавне исправе, у складу са овим и посебним законом (Законом о средњем ОВ).

- Законом су реформисани Национални просветни савет (има 35 чланова) и **Савет за стручно образовање и образовање одраслих** (има 17 чланова – прати, омогућава развој и унапређује квалитет средњег стручног ОВ, специјалистичког и мајсторског образовања, образовања одраслих, образовања за рад, стручног оспособљавања и обука).

- Прописано је да се **развојни план** установе доноси на основу извештаја о самовредновању и извештаја о спољашњем вредновању, **најкасније 30 дана пре истека важећег РП.**

- Ближе се уређује организација и статус: **установа вежбаоница** (обезбеђује праксу студената на студијским програмима за образовање наставника, васпитача и стручних сарадника), **модел установа** (установа која остварује изузетне резултате), **ресурсних центара** (за асистивне технологије у ОВ – ученици са инвалидитетом), **центара за стручно усавршавање.**

- Законом се регулише статус, организација и послови **интерресорне комисије.**

- Законом се регулише **ОДГОВОРНОСТ РОДИТЕЉА** (законског заступника) за упис и редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза. **Школа је дужна да обавести родитеља (зак.заст.) о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.** Ако родитељ по пријему обавештења школе не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и надлежну установу социјалне заштите (Центар за социјални рад).

Родитељ (зак.заступник) одговоран је (чл. 84. Закона):

1. за упис детета у предшколски програм и упис детета у школу;
2. за **редовно похађање наставе;**
3. за **редовно похађање припремне наставе;**
4. да одмах, а најкасније у року од **48 сати** од момента наступања **спречености ученика да присуствује настави** о томе **обавести школу;**
5. да **павда изостанке** ученика, најкасније у року од **осам дана** од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
6. да **на позив школе узме активно учешће** у свим облицима **васпитног рада** са учеником;
7. за **повреду забране насиља** и злостављања учињену од стране ученика;
8. за **теже повреде обавеза** ученика;
9. да поштује правила установе.

У случају кршења горе наведених обавеза, Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља. Чланом 194. Закона прописано је да ће се новчаном казном од 5.000 до 100.000 динара казнити за прекршај родитељ, односно други законски заступник за повреду обавеза из члана 84. Закона.

- Ученик који се определио за **верску наставу** или **грађанско васпитање**, изборни програм **може једанпут да мења** до краја стицања средњег ОВ.

- ОЦЕЊИВАЊЕ

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Ученик се оцењује **најмање 4 пута у полугодишту**, а ако је недељни фонд часова наставног предмета **један час најмање 2 пута у полугодишту.**

Ученик који полаже **поправни испит** обавезан је да похађа **припремну наставу**, коју је школа дужна да организује **непосредно пре полагања поправног испита.**

Ученик, односно његов родитељ, има право да поднесе: **1.** приговор на оцену из предмета и владања у току школске године (у року од 3 дана од саопштења оцене), **2.**

приговор на закључну оцену из предмета и владања на крају првог и другог полугодишта (у року од 3 дана од дана добијања б.књижице или сведочанства, осим за **ученике завршних разреда – у року од 24 сата**), **3. приговор на испит** (у року од 24 сата од саопштавања оцене на испиту). Директор школе, у сарадњи са стручним сарадником и одељењским старешином, одлучује о приговору у року од 3 дана (оцена у току године), односно 24 сата (закључна оцена, испит), **претходно прибављајући изјаву наставника**. Директор је дужан да предметном наставнику на чију оцену је уложен приговор, у року од 3 дана од доношења да достави одлуку. Ако директор оцени да **је приговор основан, појачава педагошко-инструктивни рад са наставником**. Наставник чија је оцена поништена **упућује се и на стручно усавршавање** за област оцењивања и комуникацијских вештина. Уколико појачани педагошко-инструктивни рад у установи и стручно усавршавање наставника **не дају позитиван резултат**, директор је у обавези да захтева **стручно педагошки надзор над радом наставника од стране просветног саветника**.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадником и одељењским старешином оцени да је приговор на оцену из владања основан и да оцењивање није у складу са прописима, упућује предмет одељењском већу на разматрање и поновно одлучивање, уз учешће стручних сарадника.

- ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Допуњене су теже повреде обавеза, тако да је уведена поред подстрекавања, помагања, давања другом ученику, употребе и повреда **поседовања** алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце; додата је повреда уношење у школу или другу организацију **пиротехничког средства**.

- ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране насиља школа води васпитно-дисциплински поступак. У ВДП-у ученик, уз присуство родитеља (зак.заст.), као и сви учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву. **Уколико се родитељ** (зак.заст.), **који је уредно позван, не одазове да присуствује ВДП-у**, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана **психолога**, односно **педагога** установе **да у овом поступку заступа интересе ученика**, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

ВДП за учињену тежу повреду обавеза ученика, **покреће се најкасније у року од 8 дана од дана сазнања**, а за **повреду забране насиља** одмах, односно у **року од 2 дана** од дана сазнања. **Објективан рок застарелости** за покретање ВДП је **30 дана од учињене повреде**. ВДП се окончава након вођења појачаног васпитног рада, доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања. Уколико се у току трајања ВДП **ученик испише из школе**, школа је у обавези да у **исписницу унесе напомену да је против наведеног ученика покренут ВДП**.

Уводи се институт **ДРУШТВЕНО-КОРИСНОГ**, односно **ХУМАНИТАРНОГ РАДА**, тако што је прописано да школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере одређује ученику и обавезу друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника. Друштвено-користан (хуманитарни) рад одређује се ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља. Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног (хуманитарног) рада **прописује министар**.

Ученик, односно родитељ (зак.заст.) има право да поднесе жалбу школском одбору за изречену васпитно-дисциплинску меру у року од **8 дана** од дана достављања решења.

- Детаљније је дефинисан појам дискриминације. Закон дефинише појам **дигиталног насиља и злостављања**: злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и осварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације. Законом се уводи **забрана понашања које вређа углед, част или достојанство**.

- Допуњене су одредбе о проширеној делатности установе и поступку верификације.

ОРГАНИ УСТАНОВЕ

- ШКОЛСКИ ОДБОР

Проширен је круг лица која **не могу да буду предложена**, нити именована за члана ШО и то на **секретара и помоћника директора те установе**.

Поступак за именовање чланова ШО покреће се најкасније **3 месеца** пре истека мандата претходно именованим члановима ШО, а предлог овлашћених предлагача доставља се скупштини јединице локалне самоуправе најкасније **месец** дана пре истека мандата претходно именованим члановима.

ШО више не бира директора, већ **даје мишљење и предлаже министру избор директора установе**, те са изабраним директором закључује уговор о међусобним правима и обавезама.

Седницама ШО присуствују и учествују у њиховом раду **два представника ученичког парламента, без права одлучивања**.

- Новина: Законом се уводи институт **општинског савета родитеља**.

- ДИРЕКТОР УСТАНОВЕ

Дужност директора школе може да обавља лице које има одговарајуће образовање за наставника те врсте школе и подручја рада, за педагога и психолога, дозволу за рад наставника, васпитача и стручног сарадника, обуку и положен испит за директора установе и најмање **осам година рада** у установи на пословима образовања и васпитања, након стеченог одговарајућег образовања. Уводи се појам дозволе за рад директора – **лиценца за директора**.

Директора установе **именује министар**, на период од 4 године, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа Аутономне покрајине Војводине. Уколико надлежни покрајински орган не достави сагласност у року од 15 дана од дана пријема захтева, сматра се да је сагласност дата.

Конкурс за избор директора расписује школски одбор, **најраније 6 месеци, а најкасније 4 месеца** пре истека мандата директора.

ШО образује комисију за избор директора, која има **непаран број чланова** и спроводи поступак за избор директора, и то: обраду конкурсне документације, утврђује испуњеност законом прописаних услова за избор директора, обавља интервју са кандидатима и прибавља мишљење наставничког већа о пријављеним кандидатима. Обавезне чланове Комисије чине по један представник из реда наставника и ненаставног особља. Ближи услови о броју чланова, саставу и начину образовања Комисије уређује се општим актом школе. Осим утврђивања испуњености услова за избор директора, Комисија цени и доказ о резултату стручно-педагошког надзора у раду кандидата (извештај просветног саветника). Уколико се на конкурс пријавило лице које је претходно обављало дужност директора установе, дужно је да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања. Комисија сачињава извештај о спроведеном поступку за избор директора, који садржи достављену документацију кандидата и потребна мишљења и доставља их органу управљања у року од 8 дана од дана завршетка поступка. ШО, на основу извештаја, сачињава образложену листу

свих кандидата који испуњавају услове и предлог за избор директора, које заједно са извештајем Комисије, доставља министру у року од 8 дана од дана достављања извештај Комисије. Министар у року од 30 дана од дана пријема документације, врши избор директора и доноси решење о његовом именовању, о чему установа обавештава лица која су се пријавила на конкурс. Уколико министар утврди да поступак конкурса за избор директора није спроведен у складу са законом, односно да би избор било ког кандидата са листе могао да доведе у питање несметано обављање делатности установе, у року од 8 дана доноси решење о поновном расписивању конкурса за избор директора.

Права, обавезе и одговорности директора утврђују се посебним уговором о међусобним правима и обавезама, без заснивања радног односа. Директору установе мирује радни однос за време трајања два мандата и има право да се врати на послове које је обављао пре именовања.

Вршиоца дужности директора именује надлежни орган АПВ, у року од 8 дана од дана наступања разлога за именовање в.д. директора. За в.д. директора може да буде именовано лице које испуњава услове за директора установе, осим положеног испита за директора установе, и то до избора директора, а најдуже 6 месеци.

Нови закон садржи и нове надлежности директора школе, и то:

- пружа подршку у стварању амбијента за остваривање предузетничког образовања и предузетничких активности ученика;
- одговоран је за регуларност спровођења свих испита у установи;
- обезбеђује услове за остваривање права деце и права, обавезе и одговорности ученика и запослених, у складу са законом;
- сарађује са ученицима и ученичким парламентом;
- одлучује по жалби на решење конкурсне комисије за избор кандидата за пријем у радни однос.

Законом се прописује да **изузетно директор може да обавља и послове наставника** и стручног сарадника, у складу са решењем министра, када инструктивно-педагошки увид у рад директора врши саветник – спољни сарадник.

Уведен је нов основ за престанак дужности директора, а то је **навршење 65 година живота**. Одлуку о престанку дужности директора доноси министар, уз претходну сагласност покрајинског секретара за образовање и прибављено мишљење националних савета националних мањина. Такође, новим законом су предвиђени и **додатни разлози за разрешење директора**: не испуњава услове за пријем у радни однос; одбије да се подвргне лекарском прегледу на захтев ШО или министра; није обезбедио услове за инспекцијски, стручно-педагошки надзор и спољашње вредновање; за време трајања његовог мандата школа је два пута узастопно оцењена најнижом оценом за квалитет рада.

- Законом се сада експлицитно наводи да се након престанка дужности, **помоћник директора** враћа на послове које је обављао пре постављања. Такође су мењане одредбе које се тичу извођења наставе од стране помоћника директора, тако да помоћник директора **може** да обавља и послове наставника и стручног сарадника (а не мора).

- Таксативно се наводи које **тимове** образује директор: тим за инклузивно образовање; тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; тим за самовредновање; тим за обезбеђивање квалитета и развој установе; тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва; тим за професионални развој.

- Утврђује се надлежност **одељењског старешине**, тако што се наводи да има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења којима је одељењски старешина, у сарадњи са њиховим родитељима (зак.заст.) и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

- Одредбе о **секретару установе** су проширене. Наводи се да правне послове у установи обавља секретар, и то следеће:

1. стара се о законитом раду установе, указује директору и ШО на неправилности у раду установе;
2. обавља управне послове у установи;
3. израђује опште и појединачне правне акте установе;
4. обавља правне и друге послове за потребе установе;
5. израђује уговоре које закључује установа;
6. правне послове у вези са статусним променама у установи;
7. правне послове у вези са уписом ученика и одраслих;
8. правне послове у вези са јавним набавкама у сарадњи са финансијском службом установе;
9. пружа стручну помоћ у вези са избором ШО у установи;
10. пружа стручну подршку и координира рад комисије за избор директора установе;
11. прати прописе и о томе информиса запослене;
12. друге правне послове по налогу директора.

Установа је дужна да обезбеди секретару приступ јединственој информационој бази правних прописа.

- Законом је прописано да више установа на територији ЈЛС може, из реда запослених, да организује **заједничку стручну службу**, у складу са одлуком ШО установа и сагласност министарства, и то за обављање **финансијско-рачуноводствених, административних, правних, помоћно-техничких и послова одржавања**. Ова служба може да има логопеда, дефектолога и социјалног радника који обављају стручне послове за више установа.

- Уређен је положај **личног пратиоца** ученика, који може да присуствује образовно-васпитном раду, ради помоћи ученику са сметњама у развоју и инвалидитетом. Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у установу до краја редовног школовања.

- **СТРУЧНИ САРАДНИЦИ** у средњој школи су: педагог, психолог и библиотекар. Задаци стручног сарадника су да, у оквиру својих надлежности, ради на:

1. унапређивању ОВ рада у установи;
2. праћењу, подстицању и пружању подршке укупном развоју ученика у домену физичких, интелектуалних, емоционалних и социјалних капацитета и предлагању мера у интересу развоја и добробити детета;
3. пружање стручне подршке наставнику и директору за: стварање подстицајне средине за учење уз примену савремених научно заснованих сазнања; јачање компетенција и професионални развој наставника и стручних сарадника; развијање компетенција за остваривање циљева и општих исхода ОВ;
4. развоју инклузивности установе;
5. стручним пословима у заштити од насиља и стварању безбедне средине за развој ученика, заштити од дискриминације и социјалне искључености ученика;
6. праћењу и вредновању ОВ рада и предлагању мера за повећање квалитета ОВ рада;
7. остваривању сарадње са ученицима, родитељима (зак.заст.) и другим запосленима у установи;
8. остваривању сарадње са надлежним установама, стручним удружењима и другим органима и организацијама;

9. координацији сарадње и обезбеђивању примене одлука савета родитеља и општинских савета родитеља;

10. спровођењу стретешких одлука министарства у установи, у складу са својим описом посла.

- Услови за пријем у радни однос у установи су измењени у делу о знању језика, и сада се наводи услов да **зна српски језик и језик на којем остварује ОВ рад**.

- Услови у погледу **образовања наставника и стручних сарадника** усклађени су са изменама Закона о високом образовању. Наставник и стручни сарадник је лице које је стекло одговарајуће високо образовање:

1. на студијама другог степена (**мастер академске студије, мастер струковне студије, специјалистичке академске студије**), и то: студије другог степена из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групе предмета; студије другог степена из области педагошких наука или интердисциплинарне, мултидисциплинарне, трансдисциплинарне студије другог степена које комбинују целине и одговарајуће научне, односно стручне области или области педагошких наука (са претходно завршеним студијама првог степена из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групу предмета);

2. на **основним студијама у трајању од најмање 4 године**, по прописима који су уређивали високо образовање до **10.9.2005. године**.

Изузетно, наставник јесте и лице са стеченим одговарајућим високим образовањем на студијама првог степена (**основне академске, односно струковне и специјалистичке струковне студије**), студијама у трајању од три године или вишим образовањем.

Наставници и стручни сарадници морају да имају **образовање из психолошких, педагошких и методичких дисциплина** стечено на високошколској установи у току студија или након дипломирања, од најмање **30 бодова**, од којих најмање **по 6 бодова** из психолошких, педагошких и методичких дисциплина и **шест бодова праксе** у установи, у складу са европским системом преноса бодова. Наведено образовање, наставник и стручни сарадник **обавезан је да стекне у року од једне, а највише две године од пријема у радни однос**, као услов за полагање испита за лиценцу. Програм за стицање образовања из ППМ дисциплина, остварује високошколска установа **у оквиру акредитованог студијског програма** или као **програм образовања током читавог живота**, у складу са прописима који уређују високо образовање. Наставник и стручни сарадник који је у току студија положио испите из педагогије и психологије или је положио стручни испит, односно испит за лиценцу има образовање из ППМ дисциплина. Наставник практичне наставе са завршеним средњим образовањем не мора да има горе наведено образовање из ППМ дисциплина.

- Одредбе везане за стицање лиценце и **суспензију лиценце** незнатно су промењене. Новина је да наставник и стручни сарадник за време трајања суспензије лиценце остварује право на **накнаду плате у висини од 65% плате** коју је примио за месец који претходи месецу у коме му је суспендована лиценца.

Одузимање лиценце је разрађено. Лиценца се одузима наставнику и стручном сараднику, између осталог и ако одбије вршење спољашњег вредновања рада или стручно-педагошког надзора. Лиценца се одузима на период од 5 година. Лице коме је одузета лиценца нема право на рад у области ОВ. Лице којем је одузета лиценца због извршења кривичног дела прописаног законом, лиценца се трајно одузима.

- Законом је прописано да **податке о професионалном развоју** (стручном усавршавању), **наставник и стручни сарадник чува у мапи професионалног развоја (портфолио)**.

ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

- Поред раније прописаног заснивања радног односа преузимањем са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених са непуним радним временом, могуће је да запослени који је у радном односу на неодређено време са пуним радним временом буде **преузет иако није стављен на листу**, уколико на тој листи нема лица са одговарајућим образовањем, уз сагласност запосленог и директора установе и радне подгрупе формиране за послове преузимања, такође могуће је и **преузимање из друге јавне службе**.

Запослени за чијим радом је у **потпуности престала потреба** остварује право на **накнаду плате у висини од 65% плате** коју је примио за месец који претходи месецу у коме је остао нераспоређен до преузимања са листе, а најкасније до 15. септембра наредне школске године, након чега му престаје радни однос и исплаћује отпремнина. Запосленом који без оправданих разлога одбије преузимање, престаје радни однос без права на отпремнину.

Установа је у обавези да министарству достави податке о потреби за ангажовањем запослених, одлуку о расписивању конкурса, као и одлуку о преузимању запослених са листе ради објављивања на званичној интернет страници министарства.

КОНКУРС ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС - Директор доноси одлуку о расписивању конкурса. **Кандидати попуњавају пријавни формулар** на званичној интернет страници министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи. **Конкурс спроводи конкурсна комисија** коју именује директор, која има најмање **3 члана**. **Обавезни члан** комисије је **секретар установе**. Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос у року од 8 дана од дана истека рока за пријем пријава. Кандидати који су ушли у ужи избор упућују се на психолошку процену у Националну службу за запошљавање. Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од 8 дана од дана пријема резултата психолошке процене. **Комисија обавља разговор са кандидатима** са листе **и доноси решење о избору кандидата** у року од 8 дана од дана обављеног разговора са кандидатима. Кандидат незадовољан решењем, може да поднесе жалбу директору, у року од 8 дана од дана достављања решења. Директор о жалби одлучује у року од 8 дана. Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да, под надзором овлашћеног лица, прегледа сву конкурсну документацију. Ако по конкурсима није изабран ниједан кандидат, расписује се нови конкурс у року од 8 дана. Решење Конкурсне комисије, када постане коначно, оглашава се на званичној интернет страници министарства.

ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

- У делу који се односи на **теже повреде радних обавеза**, изостављена је повреда непотпуно, неблаговремено и несавесно вођење евиденције, а уведене су повреде: **неоправдано одсуство са рада најмање три узастопна радна дана и неовлашћено присвајање, коришћење и приказивање туђих података**.

У дисциплинском поступку против запосленог, запослени је дужан да се писмено изјасни на наводе из закључка о покретању дисциплинског поступка, у року од 8 дана од дана пријема закључка.

Измењене су **дисциплинске мере**. Мере за тежу повреду радне обавезе и повреду забране су новчана казна (20-35% у трајању до **6 месеци**), **удаљење са рада** и престанак радног односа. Мере за лакшу повреду радне обавезе су **писана опомена** и новчана казна у висини до **20%** од плате исплаћене за месец у коме је одлука донета у трајању до **три месеца**.

- **Радни однос** запосленог у установи **престаје са навршених 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања**. Запослени којем престане радни однос зато што више не испуњава услове за рад, у смислу да нема психичку, физичку и здравствену способност за рад са ученицима, остварује право на отпремнину.

- Евиденције које води школа могу бити и у електронском облику, на српском језику и ћириличком писму и језику и писму националних мањина, у складу са законом. Евиденција о образовно-васпитном раду и о успеху и владању ученика и одраслих (**Дневник**) **може да се води и електронски**.

Сва деца, ученици и одрасли имају **јединствени образовни број (ЈОБ)**, који прати његовог носиоца кроз све нивое формалног ОВ и представља кључ за повезивње свих података. ЈОБ представља индивидуалну и непоновљиву ознаку која се састоји од 16 караткера и која се додељује детету, ученику и одраслом у аутоматизованом поступку преко ЈИСП-а (јединственог информационог система просвете), на захтев установе, при првом упису у установу. Овлашћено лице установе дужно је да ЈОБ лично достави детету и ученику преко родитеља (зак.заст.) и одраслом у затвореној коверти, заједно са подацима за лични приступ регистру.

Законом су разрађени појмови: регистар установа, евиденција о запосленима, регистар запослених (од података из регистра запослених доступни су јавности име и презиме, степен и врста образовања, установа у којој је ангажован, подаци о стручном испиту (лиценци) и каријерном напредовању).

- Концепт финансирања на основу економске цене за остваривање програма ОВ по ученику је напуштен у новом закону. У буџету РС се обезбеђују средства за плаћања по основу извршних пресуда донетих у радноправним споровима.

- Измењене су и додате **казнене одредбе**, које се односе на одговорност установе, директора, родитеља и тражилаца података о којима школа води евиденцију.

- Подзаконски акти донети до ступања на снагу Закона примењују се ако нису у супротности са Законом, до доношења нових подзаконских аката на основу овог закона.

- Установа је дужна да **у року од 6 месеци** од дана ступања на снагу закона, **усагласи статут**, организацију и начин рада са овим законом.

- Наставници и стручни сарадници који обављају ОВ рад у школи, а који су испуњавали услове у погледу степена и врсте образовања по прописима који су важили приликом пријема у радни однос, могу и даље да обављају ОВ рад у школи и могу бити преузети.

Запосленом који је нераспоређен, а није преузет са листе до 1.12.2017.г., радни однос престаје до 31.12.2017. године, са правом на отпремнину.